Pelastusopiston lausunto hallituksen esityksestä talousarvioksi 2026 hallintovaliokunnalle

Viite: Eduskunnan hallintovaliokunnan pyyntö kirjallisesta asiantuntijalausunnosta hallituksen esityksestä (HE 99/2025 vp) eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2026

Pelastusopisto kiittää eduskunnan hallintovaliokuntaa mahdollisuudesta lausua hallituksen esityksestä (HE 99/2025 vp.) eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2026 ja lausuu seuraavaa.

Kooste Pelastusopiston lausunto. Teema: Sisäinen turvallisuus ja maahanmuutto

Pelastusopisto pitää tärkeänä, että valtion talousarviossa tunnistetaan pelastustoimen kriittinen rooli kansalaisten turvallisuuden varmistamisessa ja varautumisessa yhteiskunnan häiriötilanteisiin.

Pelastusopisto tuo esiin erityisen huolensa pelastustoimen ja hätäkeskustoiminnan riittävästä rahoituksesta. Esityksessä pelastustoimelle osoitetut määrärahat eivät turvaa valtakunnallisesti riittävää koulutusmäärää, eivätkä koulutuksen ja sen kehittämisen laatua. Tämä uhkaa vaarantaa pelastustoimen suorituskykyä ja sitä kautta myös kansalaisten turvallisuutta.

Sisäministeriön tilaama selvitys osoittaa pelastajalisäystarpeen olevan merkittävä. Tämä aiheuttaa pelastustoimen koulutusmenoihin merkittävän kustannusten nousun. Hallitusohjelman mukaisesti pelastajien koulutusmääriä on jo kasvatettu lähes kaksinkertaiseksi. Mainittuun selvitykseen perustuen on suunniteltu pelastajien kurssikoon kasvattamista edelleen vuodesta 2027 huolimatta siitä, että jo tällä hetkellä rahoituksessa on vajausta todelliseen tarpeeseen nähden noin miljoona euroa.

Pelastusopistolle asetetut tuottavuustavoitteet ja määrärahavajaus ovat jo pakottaneet käynnistämään laajasti henkilöstöä koskevat yhteistoimintamenettelyt Pelastusopistolla. Tuottavuustoimenpiteillä on suora vaikutus lakisääteiseen toimintaan, esimerkiksi alipäällystö- ja päällystökoulutuksen määrä, jota joudutaan vähentämään merkittävästi. Tulosohjaajan linjausten mukaisesti pelastajakoulutusta on priorisoitu ja säästöjä on pyritty kohdistamaan muihin toimintoihin. Säästövaatimukset ovat kuitenkin niin merkittävät, että niillä on väistämättä vaikutuksia myös pelastajien koulutukseen.

Erityisen huolestuttavaa on harjoittavan opetuksen eli käytännön harjoitusten väheneminen, mikä heikentää opiskelijoiden työelämävalmiuksia ja lisää perehdyttämisen tarvetta työpaikoilla opiskelijoiden valmistuttua ja siirryttyä työelämään. Lisäksi Pelastusopistolla jatkuvat yhteistoimintamenettelyt voivat heikentää muutoinkin organisaation toimintakykyä sekä henkilöstön työhyvinvointia, jaksamista ja sitoutumista. Niillä voi olla oma vaikutuksensa myös henkilöstön hakeutumiseen Pelastusopistolle.

Edellä mainittujen lisäksi merkittävän riskin Pelastusopiston taloudelle muodostaa suunniteltu hankintalain uudistus. Toteutuessaan suunnitellussa muodossa laki aiheuttaisi sen, että varusteiden pesu jouduttaisiin järjestämään omana työnään ja vaatisi uuden pesulakokonaisuuden rakentamista kampukselle. Soveltuvia palveluntarjoajia ei yksinkertaisesti ole muita kuin nykyinen toimija. Kyse on merkittävästä opiskelijoiden ja henkilökunnan

altistumiseen liittyvän vaaratekijän torjumisesta, millä on suuri merkitys työturvallisuuden näkökulmasta.

Lisätietoja antaa Rehtori Mervi Parviainen

Rehtori Mervi Parviainen

Hallintojohtaja Kaarina Halonen

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu asianhallintajärjestelmässä. Pelastusopisto 30.09.2025 klo 11:06. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

Jakelu HaV@eduskunta.fi